

Yayın Tarihi: 17.01.2024 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

2023 Yılı Vergi Gelirleri Tahakkuk Ve Tahsilat Oranları

2023 yılında Merkezi Yönetim **Bütçe gelirleri** yüzde 86,1 oranında artarak **5 trilyon 210 milyar TL**, **Vergi gelirleri** ise yüzde 91,2 oranında artarak **4 trilyon 501 milyar TL** olarak gerçekleşmiştir.

Böylelikle Bütçe Gelirleri **2023 yılı Bütçesinde öngörülen gerçekleşme tahminlerinin yüzde 5,7 üzerinde** gerçekleşmiştir.

Bütçe sonuçlarının açıklanmasını müteakip bazı yazılı ve görsel medyada vergi gelirleri tahakkuk ve tahsilat oranlarına yönelik eleştiriler yer almıştır.

Vergi gelirleri tahakkuk ve tahsilat oranları ile ilgili olarak kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

Genel bütçe gelirlerinin **tahakkuk ve tahsilat tutarları**; geçmiş yıllardan gelen tahakkuklar ile yine geçmiş yıllara ilişkin yapılan tahsilatları da içerecek şekilde **kümülatif (birikimli) olarak açıklanmaktadır**.

Bir başka anlatımla, 2023 yılı Genel Bütçe Vergi Gelirleri ile ilgili açıklanan;

- Tahakkuk verileri; geçmiş yıllardan gelen tahakkuk bakiyeleri ile 2023 yılında tahakkuk eden tutarlardan,
- Tahsilat verileri; geçmiş yıllarda tahakkuk eden vergiler ile 2023 yılında tahakkuk eden vergilere karşılık tahsil edilen tutarlardan,

oluşmaktadır.

Genel Bütçe vergi gelirlerinin tahakkuk ve tahsilatlarına ilişkin olarak Bakanlığımız Muhasebat Genel Müdürlüğünce son 5 yılda yayımlanan sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

Yıl	Kümülatif Tahakkuk (bin TL)	Kümülatif Tahsilat (bin TL)	Oran (%)
2019	865.737.091	673.859.718	77,8
2020	1.077.229.193	833.250.502	77,4
2021	1.498.186.953	1.164.988.132	77,8
2022	2.895.819.379	2.353.437.651	81,3
2023	5.375.451.564	4.500.865.586	83,7

Kümülatif olarak açıklanan verilerden hareketle tahakkuk tahsilat oranlarının değerlendirilmesi gerçek performansı göstermemektedir.

Geçmiş yıllardan tahsil edilememiş olan tahakkuk bakayalarının cari yıl tahakkuklarına eklenmesi suretiyle oluşan kümülatif tahakkuk tutarına karşılık cari yılda yapılan tahsilatların oranlarının yıllar itibarıyla düşmesi kaçınılmaz bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şöyle ki,

Geçmiş yıllardan gelen alacaklar içinde iflas ve benzeri nedenlerle tahsil kabiliyetini yitirmiş alacaklar yer almaktadır. Bu alacaklar zamanaşımına uğramadığı sürece kayıtlarda yer almaya devam etmekte ve doğal olarak tahakkuk tahsilat oranlarını aşağıya çekmektedir.

İlgili yıl içinde tahakkuk eden bir alacağın tahsilatı yasal nedenlerle izleyen yıllara sirayet edebilmektedir.

Örneğin,

- i. KDV'nde yer alan tecil terkin müessesesi nedeniyle ihraç kayıtlı teslimlere ilişkin KDV tahakkuk etmekte tahsilatı ertelenmektedir.
- ii. İhtilafı alacaklarda yargı mercilerince verilen yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlar alacağın tahsilat işlemlerini durdurmaktadır.
- iii. Yapılandırma Kanunları çerçevesinde ödemelerin 3 yıla (son kanunda 4 yıla) kadar taksitlendirilmesi nedeniyle tahsilatlar izleyen yıllara kaymaktadır.
- iv. Mücbir sebep uygulamaları nedeniyle vergilerin ödeme süreleri ertelendiği takdirde tahakkuk kayıtları olduğu halde tahsilatlar izleyen yılda yapılmaktadır.
- v. Ödeme zamanları 1 yıldan uzun tayin edilmiş vergiler bulunmaktadır. Veraset ve intikal vergisi 3 yılda 6 eşit taksitte ödenmektedir.

Bu veriler ışığında, geçmiş yıllardan devreden tahakkuklar dahil toplam vergi tahakkuklarına karşılık yapılan toplam tahsilatın 2022 yılındaki oranı %81,3 olduğu halde, 2023 yılında bu oran 2,4 puan artışla %83,7 olarak gerçekleşmiştir.

Kümülatif olarak açıklanan verilerin gerçek tahsilat performansını göstermediği dikkate alınarak cari yıl tahsilat performansı ölçülmeye başlanılmıştır.

Böylece geçmiş yılların tahakkuk ve tahsilatından bağımsız olarak her yıl kendi içinde değerlendirilmekte, her yılın tahakkuku ile bu tahakkuklara karşılık o yıl içinde yapılan tahsilatlar kıyaslanmaktadır.

Nitekim bu analiz sonucunda aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere son yıllarda vergi gelirlerinin cari yıl tahsilat oranlarının **%90'ların üzerinde gerçekleştiği görülmektedir.**

Yıl	Tahakkuk Devreden Tahakkuklar Arındırılmış (milyon TL)	Tahsilat* Geçmiş Yıllar Tahakkuklarına Karşılık Yapılan Tahsilatlar Arındırılmış (milyon TL)	Oran (%)
2019	697.376	651.893	93,5
2020	885.352	809.072	91,4
2021	1.254.208	1.165.327	92,9
2022	2.562.621	2.292.537	89,5
2023	4.833.070	4.479.990	92,7

***Red ve iadeler hariç**

Devlet gelirlerini kanunların verdiği yetkiler kapsamında tahsil etmekle görevli Başkanlığımız, mükellef haklarını da gözeterek bütçe gelirlerini etkin şekilde tahsil etmeyi sürdürmektedir.

Kamuoyuna duyurulur.

Kaynak: GİB

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/2023-yili-vergi-gelirleri-tahakkuk-ve-tahsilat-oranlari>

Erişim Tarihi : 13.06.2026